

Výroční zpráva o hospodaření příspěvkové organizace
Hřbitovy města Olomouce
v roce 2012

Název organizace: Hřbitovy města Olomouce, p.o.
Adresa: tř. Míru 104, 779 00 Olomouc
Telefon: 585 413 703
E-mail: hrbitovy@olomouc.eu
www: <http://www.olomouc.eu/hrbitovy>

Vedení organizace: Ing. Igor Kleiner ředitel
Emilie Kučerová zástupce ředitele

Hřbitovy města Olomouce (HmO) jsou příspěvkovou organizací zřízenou **statutárním městem Olomoucí**, majitelem většiny hřbitovních pozemků, za účelem správy všech olomouckých hřbitovů (Neředín, Nová Ulice, Nedvězí, Slavonín, Nové Sady, Holice, Hodolany, Chválkovice, Svatý Kopeček, Černovír a Chomoutov) o ploše 22,5 ha a za účelem poskytování vybraných služeb v oblasti pohřebnictví. Do země nelze pohřbívat na hřbitovech Hodolany, Černovír, Chomoutov a částečně na Svatém Kopečku.

Statutární město Olomouc v roce 2012 uvolnilo HmO na provoz částku ve výši 3.499 tis. Kč.

Od 1. 1. 1998 platí nový ceník nájmu a služeb s nájmem spojených za pietní místa, o kterém jsem informoval Radu města Olomouce na jednání 16.12.1997. Podstatné zvýšení cen je dáno jednak novou metodikou výpočtu, která snížila neopodstatněný nepřiměřený cenový rozdíl mezi malými, středními a velkými místy, jednak zpoplatňováním dosud bezplatných nebo jen částečně hrazených služeb, samozřejmě i možnostmi rozpočtu města. Cena služeb s nájmem spojených je v souladu s doporučením Rady města Olomouce každoročně zvyšována o inflaci předchozího roku vyhlášenou ČSÚ. Sjednáním nájemní smlouvy k hrobovému místu se dobrovolně začleňujeme do skupiny, která by měla být schopná nést veškeré provozní i přímé investiční náklady údržby, a příspěvek města brala jako doplňkový zdroj pouze pomáhající zkrášlit místa, která neodmyslitelně ke každému lidskému společenství patří, a která nesou obraz jeho kulturní úrovně.

Na výsledcích roku 2012 se podílelo přepočteno 14,69 pracovníků.

Olomoucké hřbitovy patří mezi místa, na kterých odsouzení vykonávají tresty obecně prospěšných prací. Po dlouholetých zkušenostech mohu tvrdit, že přínos pro vzhled hřbitovů je velmi problematický, závislý především na individuálním přístupu odsouzených, z nichž někteří výkon trestu u HmO ani nezačínají. Zatímní zkušenosti s výkony odsouzených spolu s minimálními možnostmi na ně působit mě o výhodnosti jejich nasazení nepřesvědčily, přestože nepochybuji o celospolečenské výhodnosti trestu obecně prospěšných prací.

Od srpna 2009 mohli dlouhodobě nezaměstnaní splnit u HmO podmínky pro výplatu dávek sociální pomoci. 27.listopadu 2012 Ústavní soud České republiky proces ukončil. Veřejná služba pochopitelně kladla zvýšené nároky na organizaci práce u HmO, ale zcela nepochybně může být považována za přínosnou pro vzhled olomouckých hřbitovů. Je zřejmé, že se odvedené pomocné výkony bez náhrady promítnou do stavu hřbitovů.

Vědomi si úzké spojitosti mezi aktuálností evidence nájemců pietních míst a možností zkulturnit místa posledního odpočinku našich předků, také v roce 2012 pracovníci HmO usilovali o nápravu dlouhodobě zanedbávané evidence. Důraz byl kladen zejména na řešení pietních míst s neproplaceným pronájmem. Zákon na ochranu osobních údajů platný od 01.07.2000 ale znamená, že správce již není schopen z evidencí obyvatelstva získávat aktuální adresu přestěhovaného uživatele a pokusit se v jeho zájmu zapomnětlivost krátkou cestou

napravit. Tato omezení se samozřejmě odráží ve snížené schopnosti správce vybírat nájem a služby s nájmem spojené a v konečném důsledku se uživatelům jejich opomenutí může značně prodražit. HmO nahradily efektivní ale časově velice náročné dohledávání ještě náročnějším vylepováním výzev na hrobová zařízení. Ukazuje se však, že díky různým vtipálkům (snímání výzev, přelepováním na jiné hroby) jde o postup s nízkou účinností. Vylepování výzev se provádí především za účelem zlepšení vzhledu hřbitovů vyjasněním vlastnických vztahů k jednotlivým pietním místům. HmO se tímto způsobem snaží přetvořit evidenci našich předků v aktuální evidenci žijících nájemců a umožnit tak jednak rozpouštění rostoucích nákladů na co největší počet pietních míst a také prakticky vyloučit možnost zrušení pietního místa bez vědomí nájemce nebo jeho blízkých. K 02.03.2013 bylo z 16 213 obsazených míst 1 275 s neproplacenými poplatky, přičemž se již jedná většinou o místa s krátkodobou neproplaceností, kdy nájemce odkládá předepsanou platbu do povánočního období. Pokles míst s dlouhodobě neproplacenými poplatky byl dosažen jednak důsledným oslovováním nájemců za využití od 01.01.2003 v soulad uvedených zákonů o obcích a o pohřebnictví a naplněním podmínek pro zrušení užívání místa dle zákona o pohřebnictví. Zpřístupněním evidence obyvatelstva Magistrátu města Olomouce v listopadu 1998 získaly HmO mocný nástroj k výraznému zkrácení doby mezi oslovením uživatele a platbou užívacích poplatků. Přijetí zákona na ochranu osobních údajů s účinností od 01. 07. 2000 však získávání osobních údajů povinných osob znemožnilo. Do účinnosti zákona se však HmO podařilo zaktualizovat osobní údaje všech uživatelů pietních míst bydlících v Olomouci podle údajů evidence obyvatelstva k listopadu 1999. Úřad na ochranu osobních údajů však ve svém stanovisku jednoznačně upřednostňuje ochranu osobních údajů a to i za cenu podstatného zvýšení nákladů pro nájemce, který opomene nahlásit správci změnu bydliště. Jediným způsobem jak získat informace o nájemci je podat soudu zpoplatněný návrh na vydání platebního rozkazu, který v konečném účtování přijde k tíži nájemce. Pro zapomnětlivého nájemce je postup velmi drahý a pro náš malý tým časově velmi zatěžující a finančně nákladný. Takto nadbytečně spotřebovaný čas bychom raději využili pro práci na projektech přinášejících zlepšený vzhled hřbitovů. Uvítal bych, kdyby se rychleji rozrůstaly řady uživatelů, kteří přicházejí před koncem zaplaceného období toto prodloužit nebo předali jiné pokyny k budoucnosti pietního místa. V roce 2012 jsme přijali 2 918 plateb a vystavili 3 310 dokladů o zaplacení nájmu a služeb s nájmem spojených. Výběr nájmu, služeb s nájmem spojených, poskytnutých služeb, prodeje hrobového zařízení dosáhl výše 4 900 tis. Kč.

Odvoz odpadů ukládaných do kontejnerů je smluvně zajištěn u Technických služeb a.s. Problémem je zneužívání kontejnerů občany pro ukládání nejrůznějšího odpadu, zejména na hřbitovech ve Slavoníně, Nových Sadech, Hodolanech, Svatém Kopečku, Chválkovicích.

Dlouhodobě budovaná kvalitní technická základna umožnila pracovníkům hřbitovní údržby systematictější celoroční údržbu hřbitovních ploch.

Účetnictví HmO roku 2012 prošlo auditem s výrokem auditora „bez výhrad“. Náklady na audit činily 36 300,-Kč.

Děkuji uživatelům i návštěvníkům, kteří naši snahu a změny zaregistrovali. Vaše slova nás těší a věřím, že i při ohlédnutí za letošním rokem zaznamenáte další zlepšení.

Hospodaření Hřbitovů města Olomouce skončilo účetním ziskem ve výši 337 tis.Kč. Odpisy dříve dokončených novostaveb zvyšují účetní náklady. HmO zaúčtovaly odpisy ve výši 1 243 tis.Kč.

Zákon 256/2001 Sb., o pohřebnictví

Po dlouhých letech platnosti problematiku pohřebnictví spíše neřešící vyhlášky 19/1988 Sb. je od 01.01.2002 účinný zákon 256/2001 Sb. o pohřebnictví. Některá jeho ustanovení počítají s přechodnými obdobími v délce až dva roky. Co lze od zákona očekávat? Především se mění dosavadní užívání místa na písemně uzavřenou nájemní smlouvu mezi nájemcem a provozovatelem pohřebiště s oboustranně jasnými vymahatelnými právy a povinnostmi. Výraznou změnou je zákonná povinnost nájemce oznámit správci pohřebiště každé uložení zpopelněných ostatků v urnách, povinnost přiměřené údržby místa. Zákon také pamatuje

na zvýšenou ochranu uložených uren a hrobového zařízení. Zákon stanovuje jasný postup pro ukončení nájmu hrobového místa a umožní, aby mnohdy zpustlá a negativně vzhled hřbitovů ovlivňující místa, byla postupně likvidována a převáděna na zatravněné plochy. S ohledem na kolize mezi ustanoveními zákona o pohřebnictví a zákona o obcích mohly být až v roce 2003 Radou města Olomouce schváleny řády pohřebišť a stanoveny zásady pro uzavírání nájmních smluv. Nájemní smlouvy jsou s nájemci uzavírány od 27.10.2003, přičemž předpokládám celkový počet 15 tis.smluv. K 02.03.2013 bylo uzavřeno již 14 442 smlouvy.

Na informační tabuli vpravo před vstupní branou k obřadní síni neředínského hřbitova HmO dle §29(4a) zákona o pohřebnictví průběžně zveřejňují výzvy nájemcům hrobových míst, u nichž není HmO známá současná adresa nebo adresa jejich právních nástupců, k uzavření nájmní smlouvy s tím, že pokud nájmní smlouva nebude uzavřena ve lhůtě stanovené zákonem o pohřebnictví, dosavadní užívací právo k místu zaniká i přes zaplacené poplatky. Zveřejňují se zde i výzvy k odebrání uren a hrobového zařízení neproplacených míst.

Internet

Díky osobní iniciativě pana náměstka primátora RNDr.Jana Holpucha, Ph.D. a práce webmastera MmO Pavla Srovnala byly přepracovány webové stránky HmO z textového tvaru do grafické podoby s rozšířenými možnostmi prezentace činností HmO. HmO pravidelně aktualizují stránky na adrese <http://www.olomouc.eu/hrbitovy>, na kterých jsou nájemci informováni také o způsobu a termínech placení svých hrobových míst. Získají zde aktuální informace o HmO, přečtou si řády olomouckých veřejných pohřebišť, vzorovou smlouvu o nájmu hrobového místa, výroční zprávy. **Neznám provozovatele pohřebišť, který by svému nájemci poskytoval informace v tak komplexní a komfortní podobě.** Náklady na stránky nevznikají, protože osobně vykonávám jejich údržbu.

Neředín

V roce 2012 pokračovala obnova zeleně páteřních komunikací neředínského hřbitova. Magistrát města Olomouce vybral zhotovitele obnovy zeleně neředínského hřbitova, firmu Kaiser s.r.o. Ve zvláštním režimu ohleduplném k výskytu chráněných a zvláště chráněných druhů živočichů se kácely přestárlé stromy. Vysadilo se 50 stromů. Nové výsadby, obzvláště na místech, kde stromy po celou stoletou historii hřbitova nebyly, vyvolávají také nesouhlasné reakce nájemců hrobových míst. Nájemci poukazují na ztížený přístup nebo změněný pohled na hrob a pochopitelně se obávají zvýšených nároků na úklid místa v době opadu listů.

Rozšířili jsme nabídku o 23 nových hrobových míst pro urny založených na opuštěných klasických hrobech skupiny A.

Za rok 2012 HmO prodaly 24 nově vybudovaných hrobových zařízení s čistým ziskem 53 tis. Kč.

Průběžně po souhlasu MmO odboru životního prostředí odstraňujeme dřeviny ohrožující bezpečnost návštěvníků a majetek uživatelů pietních míst. Kompetentní pracovníci odboru životního prostředí žádosti o skácení dřevin viditelně poškozujících hrobová zařízení již posuzují ve prospěch nájemců. V závislosti na problematice vybraná výsadbová místa nerespektující v čase se rozšiřující nároky na životní prostor dřevin se zamítavá rozhodnutí jevila jako velmi nešťastná a byla zdrojem zbytečných rozporů mezi nájemci a majitelem pozemku.

Systematická činnost a mravenčí úsilí při vyjasnění vlastnických vztahů k hrobovým zařízením umožnila HmO uskutečňovat úpravy hrobových skupin hřbitova. Hrobová zařízení nemající nájemce, ale spoluvytvářející vzhled a atmosféru hřbitova byla sepsána a zdokumentována, část jednoduše ošetřena, část zařízení byla po zdokumentování stavu demontována a připravena k převedení na zatravněné plochy. Jde však o nákladově velmi náročnou práci. K údržbě slouží grafické plány hřbitovních skupin, které se osvědčily při orientaci v značně nesourodých hrobových polích.

HmO v roce 2012 pokračovaly v prodeji opuštěných hrobových zařízení v souladu s Pravidly pro nakládání s opuštěnými hrobovými zařízeními schválenými RmO dne 17.07.2007. Lze očekávat, že celkové náklady na odstranění opuštěných hrobů budou drtivě převyšovat příjmy z prodeje hrobového zařízení.

Nová Ulice

Běžná celoroční údržba. S ohledem na zájem nájemců o hřobová místa na urny HmO vybraly vhodnou lokalitu a započaly s úpravou ploch pro nová místa. HmO považují za nezbytné vyměnit dožití pletivové oplocení JV a JZ části hřbitova.

Nedvězí

Běžná celoroční údržba. Na odpad slouží kontejnerová sběrná nádoba pravidelně vyvážená Technickými službami města Olomouce, a.s.

Slavonín

Běžná celoroční údržba.

Nové Sady

Běžná celoroční údržba. HmO považují za nezbytné opravit oplocení hřbitova ve směru k odkalovacím nádržím ČOV.

Holice

Běžná celoroční údržba. Je připravena studie na rozšíření stávajícího hřbitova o urnový háj. KMC Holice nadále požaduje vydláždění páteřních komunikací a zřízení urnového háje. Vzhledem k ekonomické situaci nedošlo k opravě zdi tvořící severní hranici hřbitova. Opravu HmO provedou v roce 2013 z finančních prostředků HmO.

Hodolany

Běžná celoroční údržba. Demontáže zbytků hřobových zařízení.

K údržbě slouží grafické plány hřbitovních skupin, které se osvědčily při orientaci v značně nesourodých hřobových polích. V srpnu 2011 HmO provedly havarijní kácení dřevin. Na oznámení návštěvníka hřbitova kácení šetří Policie ČR a Česká inspekce životního prostředí, která HmO udělila pokutu 10 tis.Kč za nedodržení postupů, když HmO a MmO vypovídaly v neshodě.

Chválkovice

Běžná celoroční údržba. HmO chtějí volně ukládaný hřbitovní a bohužel i nehřbitovní odpad za hřbitovní zdi nahradit zpevněnou plochou pod kontejner na odpad, nabídnout městu Olomouci převzetí správy nad pozemky vlevo a za hřbitovní zdi při pohledu na vstupní bránu a založit zde stromořadí.

Svatý Kopeček

Běžná celoroční údržba. Výsledkem doplňujícího hydro-geologického průzkumu je zákaz pohřbívání do země v levém pásu starého hřbitova od dlážděné středové cesty při pohledu od vstupu ke kapli. Přes zájem občanů o pohřby do země je obnova pohřbívání v zakázané lokalitě s ohledem na místní hydrogeologické podmínky nereálná.

Černovír – občanský

Běžná celoroční údržba.

Černovír – vojenský

Na velmi hodnotné i když veřejnosti méně známé olomoucké lokalitě HmO prováděly opakovaná strojní sekání většiny travnatých ploch za účelem zlepšení vzhledu hřbitova. Úspěšná žádost o dotaci Ministerstva obrany ČR z fondu péče o válečné hroby umožnila v roce 2012 provést další etapu rekonstrukce hřbitova. Osadilo se nové oplocení, provedl se zdravotní a bezpečnostní ořez na významném počtu vzrostlých stromů, byly upraveny hřobové skupiny při hranici s občanským hřbitovem, upraveny plochy mezi katolickou kaplí a občanským hřbitovem, opraveny prvky muslimského pavilonu. Bylo vysazeno 38 nových stromů. 11.11.2012 se opět konala vojenská polní bohoslužba spojená s kladením věnců.

Chomoutov

Běžná celoroční údržba. Stále trvá požadavek na celoročně použitelnou přístupovou cestu ke hřbitovu, která se po deštích a tání stává překážkou příchodu na hřbitov. Stejně tak je potřeba odstranit nevhodně vysazenou řadu bříz podél oplocení. V roce 2012 město Olomouc zadalo vypracování prováděcí dokumentace pro založení důstojné přístupové cesty. Vzhledem k ekonomické situaci nenašlo město prostředky na realizaci cesty v roce 2013, ale s ohledem na několik desetiletí nájemce míst trápící problém, HmO v roce 2013 cestu vybudují z prostředků svého investičního a rezervního fondu.

Výzva

Vážení spoluobčané, vyzývám Vás k účinné spolupráci při ochraně hřobového příslušenství, vybavení hřbitovů a vysazované zeleně. Je smutné, že i místa posledního odpočinku jsou dnes v zájmu nenechavých spoluobčanů. Buďme vnímaví na dění kolem nás a každý podnikněme našim schopnostem a okamžitým možnostem odpovídající kroky. Hřbitovy ani při nejlepší snaze neuhlídají jen příslušníci Policie ČR a městské policie.

Poděkování

HmO děkují za spolupráci, pozornost a podporu primátorovi města Olomouce a jeho náměstkům, členům RmO, odboru koncepce a rozvoje, ekonomickému, investičnímu odboru, odboru evropských fondů, jakož i odboru životního prostředí. Děkujeme příslušníkům Městské policie Olomouc za snahu minimalizovat drobné krádeže a zvýšit pocit bezpečnosti návštěvníků hřbitova.